

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על־ידי
צעירי־אגודת־חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

יש חדש

ספר תורה לזכות החיילים

במהלך ימי הלחימה ברצועת עזה החלו צעירי חב"ד בכתיבת ספר תורה מיוחד לזכותם של חיילי צה"ל. את האותיות הראשונות בספר התורה כתבו שר הביטחון וראש הממשלה, בטקס מיוחד בלשכותיהם. כל חייל יכול להירשם ולזכות באות בספר התורה הכללי, דבר שהוא מצווה גדולה וגם זכות לשמירה ולהגנה. אפשר להירשם באתר צעירי חב"ד או באמצעות מסרון למספר 0557000899. יש לציין שם מלא, שם האם ומקום מגורים.

שבוע שכולו חסידות

בשבוע הבא יתקיים אי"ה בירושלים 'שבוע שכולו חסידות', ובו תוגש סדרת שיעורים מיוחדת בסוגיות מרכזיות בתורת החסידות, כגון התפילה החסידית, אמונה וביטחון ועוד, מפי גדולי המשפיעים. השיעורים יהיו בימים ראשון עד חמישי, כ"א־כ"ב במנחם־אב, בשעות הערב, בהיכל מנחם, רח' ישעיהו 22 ירושלים. לפרטים: 0504115279.

סדרת דסי דס

הופיעו עוד שני ספרונים בסדרת 'דסי דס' - ספרים לגיל הרך הממחישים ערכים יהודיים, מאת ש' יעל-כהן. הספרים החדשים הם דסי דס ומסיבת הסידור ודסי דס במסע החגים והצורות. טל' 0504134992.

זמני השבוע

ניווט	דטרויט	מיאמי	לוס־אנג'לס
7:37	8:16	7:39	7:23
8:37	9:18	8:32	8:19

פרקי אבות: פרק ה

315 בתי־חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 6084000
טל' 729722770100 • פקס 72939606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

עם ישראל – 'צוק איתן'

הטלטלה שהתחוללה בעם ישראל מרגע חטיפתם של שלושת הנערים ועד המערכה ברצועת עזה היא נקודת מפנה חשובה מאוד

עוצמות של אמונה. תפילה בבית כנסת מאולתר (צילום: מנדי הכטמן)

כולו הביט בהשתאות בשלושים אלף האנשים שבאו ללוות חייל בודד, שכמעט איש מהם לא הכיר אותו. המונים באו לביקורי תנחומים בבתי המשפחות השכולות, לעודד את הפצועים או להביא משהו משמח לחיילים בשטח.

היבט שלישי, חשוב לא פחות, הוא רוח ההקרבה והלחימה. כבר היו מי שהספידו אותה וטענו שהיא חלפה ועברה לה. אנחנו כביכול דור מפונק, שאינו מוכן להתאמץ ולהקריב. כל אחד ואחד חושב רק על עצמו ועל מה שטוב לו. אויבינו כבר בנו תפיסה שקצת לחץ יכניע אותנו. ופתאום התברר כי אכן עם ישראל הוא צוק איתן, המוכן להילחם ולהתאמץ, לסבול ולהקריב.

גודל השעה

נקודה רביעית היא אחדות ותחושת צדק עמוקה. בעבר היינו רגילים שכל דבר שנוי במחלוקת. גם כשיצאנו להילחם במבקשי נפשנו היו דעות לכאן ולכאן, הפגנות בעד והפגנות נגד, עצומות תמיכה וקריאות מחאה. הפעם פירוד הלבבות נעלם. אפילו התקשורת אימצה קו שבכללותו נתן ביטוי לאחדות היהודית הזאת ודחק לשוליים את הקולות האחרים.

נוצרה עכשיו שעת כושר מיוחדת לתעל את כל התחושות האלה להתחברות פנימית ועמוקה יותר לעצמנו, לאמונה שבליבנו, למקורות שלנו, לאחדות העמוקה שבין כולנו ולעוצמה הכבירה הטמונה בעם היהודי. הלוואי שנדע להעריך את גודל השעה.

מ בצע 'צוק איתן' מסתיים בת' חושת חמיצות על שלא הושי' גה בו הכרעה של האויב, אולם כיום ברור שהדרג הפוליטי לא הציב מלכתחילה את ההכרעה כמ' טרת המבצע. המטרה הייתה ליצור הרתעה, ואולי זו הושגה במידת מה ותעניק לנו פרק זמן של שקט, עד העימות הבא.

עם זה, למבצע 'צוק איתן' היו הישגים רבים וחשובים בזירה הפנימית. ספק אם אנחנו מסוגלים להעריך

את מלוא העוצמות הפנימיות שהתפרצו בו, ואת משמעותיותהן לטווח הארוך. הטלטלה שהתחוללה בעם ישראל מרגע חטיפתם של שלושת הנערים ועד המערכה ברצועת עזה היא נקודת מפנה חשובה מאוד, והלוואי שנדע לנצל אותה כראוי.

גופותיהם של שלושת הנערים נמצאו בשבוע של פרשת בלק, וכמה סמלי שבפרשה הזאת מופיע הפסוק "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא". ואכן, אין מילים המסוגלות לבטא בצורה קולעת יותר את מה שקרה לנו בעת הזאת.

כוחות שהתפרצו

פתאום התגלתה האמונה העמוקה הקיימת בלב המוני העם. הוריהם של שלושת הנערים ביקשו מעם ישראל להתפלל, וכל העם התאחד בתפילה לבוא העולם ומנהיגו. פתאום האמונה והתפילה נעשו הדבר הטבעי והמתבקש, מחוץ לכל ויכוח ומחלוקת.

את עוצמות האמונה ראינו גם במבצע הצבאי. מפקדים הכותבים פקודת יום מלאה אמונה. רבבות חיילים המבקשים תפילין, ספרי תהילים, ציצית. יהודים מן השורה שמקבלים עליהם הוספה בתפילה ובענייני תורה ומצוות לשלומם ולהצלחתם של הלוחמים. המבצע הזה המחיש עד כמה אנחנו מאמינים בני מאמינים.

הדבר השני שהתפרץ בעוצמה רבה הוא תחושת הערבות ההדדית, מה שמכונה סולידריות. אם קודם לכן נדמה היה שהתפצלנו לקבוצות, פתאום התברר עד כמה אנחנו עם אחד. העולם

הזעזוע שהחזיר למוטב

לזעזע את הנשמה

שבירת הלוחות על-ידי משה נועדה להמחיש לבני ישראל את משמעותו החמורה של חטא העגל, שמנתק את היהודי מהקב"ה. משה רבנו ידע שיהודי עלול לחטוא רק מפני שהוא משלה את עצמו כי עדיין הוא יהודי ועדיין הוא קשור לקב"ה. אבל אם יקלוט שהוא מתנתק מהקב"ה – יחזור מיד בתשובה, אפילו אם קודם לכן היה בשפל המדרגה.

הוא עושה זאת על-ידי שבירת הלוחות לעיניהם דווקא, ובכך מבקש לזעזע את נפשם, ולהראות להם שחטאיהם מנתקים אותם מהקב"ה. ואכן, מעשהו של משה גרם לרוב העם לחזור בתשובה, והראיה ש"ניפל מן העם ביום ההוא (רק) כשִׁלְשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ", שכן שאר החוטאים שבו בתשובה שלמה. זו גדולת מעשהו של משה, שהצליח לזעזע את העם ולהחזירו למוטב.

(תורת מנחם כרך מה, עמ' 92)

אמרת השבוע

כשיש מה לקחת

החסיד ר' גבריאל יוסף שכטר, משמשו הנאמן של רבי ישראל מוויז'ניץ, בעל האהבת ישראל, חלה פעם אחת במחלה מסוכנת. האדמו"ר בא לבקרו, והמשמש פרץ בבכי מחשש שמא הגיעה שעתו להיפרד מן העולם.

הגיב האדמו"ר: "ומה יש, אם צריך ללכת – הולכים".

השיב המשמש: "זה טוב כשיש מה לקחת לדרך, אבל לי אין מה לקחת".

פסק האדמו"ר: "נו, אם אין מה לקחת, לא הולכים!", ומיד הוטב מצבו של החולה והוא החלים.

פתגם חסידי

"המתפלל בלא כוונה דומה למי שבונה בניין על-ידי שהוא מניח לבנים, חול וסיד, אך אינו מעררב בהם מים. כיצד ידבקו יחדיו?" (הסבא משפולי)

שבירת הלוחות. אולם איזו גדולה יש כאן?

הדבר דומה למנתח שנאלץ לקטוע איבר של חולה כדי להצילו. אמנם זה מעשה הכרחי, אבל אין הוא מבטא את גדולתו של המנתח. גדולה אמיתית הייתה לו היה מצליח לרפא את החולה בלי לקטוע את האיבר!

אמון בלתי-מוגבל

עוד יש להבין מדוע משה מדגיש ששבר את הלוחות לעיני העם – "וְאַשְׁבְּרֶם לְעֵינֵיכֶם". וכך גם בסוף התורה: "לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל". לכאורה היה יכול לשבור את הלוחות בצנעה ולהשיג את מטרת השבירה. מדוע לצער את בני ישראל?

אלא שדווקא השבירה לעיני העם מבטאת את גדולתו של משה רבנו כרועה הנאמן של עם ישראל. היא מבטאת את האמון הבלתי-מוגבל של משה רבנו בעם ישראל. גם בשעה שהעם שרוי בשפל המדרגה ועובד את העגל, משה בטוח שיוכל להחזירם בתשובה – על-ידי הפעולה הדרמטית של שבירת הלוחות.

בפרשתנו משה משחזר באוזני העם את שבירת לוחות הברית, בעקבות חטא העגל: "וְאַתְּפֹשׂ בְּשֵׁי הַלַּחֲת, וְאַשְׁלֹכֶם מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי, וְאַשְׁבְּרֶם לְעֵינֵיכֶם". עוד אזכור של המעשה הזה מופיע בסוף התורה, בסיכום פועלו של משה: "וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה, וְלִכְלֵל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל, אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה, לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל". מה עשה משה "לעיני כל ישראל"? – שבר את הלוחות.

וכך רש"י מפרש: "לעיני כל ישראל – שנשאו ליבו לשבור את הלוחות לעיניהם, שנאמר: 'ואשברם לעיניכם', והסכימה דעת הקב"ה לדעתו, שנאמר 'אשר שברת' – יישר כוחך ששיבירת'.

קטיעת איבר

מדוע שבירת הלוחות מתארת את גדולתו של משה? אמנם זה היה מעשה נחוץ, שכן בשעה שירד מהר סיני וגילה שבני ישראל חטאו בעגל הבין שנוצר כאן קטרוג גדול על העם, והדרך לבטל את הקטרוג היא על-ידי

יראת ה' | מאת הרב אליעזר ברוך

מן המעיין

תורה ביראת שמים

"ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלוקיך" (דברים י"ב). אמר רבה בר רב הונא: כל מי שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו את המפתחות הפנימיים ואת המפתחות החיצוניים לא מסרו לו.

(שבת לא,ב)

הליכה בדרכי

"מה ה' אלוקיך" – מה שהקב"ה עושה, "שואל מעמך" – הוא מבקש ממך לעשות. "מה הוא רחום, אף אתה רחום; מה הוא חנון, אף אתה חנון".

(רבי ברוך ממז'בוז')

השאלה שה' שואל

"מה ה' אלוקיך" – במה אני ה' אלוקיך? בזכות אילו מעשים טובים אתה זכאי שייקרא שמי עליך? – זו השאלה שה' אלוקיך שואל ממך.

(רבי נפתלי מרופשיץ)

נדרש עמל

יהודי אחד בא אל החפץ חיים לבקש ממנו ברכה שיהיו בניו יראים ושלמים. השיב לו החפץ חיים: בעזרת ברכה אתה מבקש להשיג זאת?! על דברים כגון אלה יש לעמול הרבה ומתוך מסירות נפש רבה מאוד.

נחוצה התבטלות

הקב"ה דורש מכל יהודי שיהיה בבחינת 'מה', בחינת ביטול, שכן אז לא יתאוה כלל לתענוגי העולם. וכמו שר גדול העומד לפני המלך, שמפני אימת המלך מתבטלת כל מציאותו, עד שגם אם יודמן לו אז הגדול שבתענוגי העולם, לא יתאוה אליו כלל.

(הבעל שם טוב)

יראת בושת

הציווי הזה אינו על יראת העונש, שכן יראת העונש מצויה בכל הברואים, שהחלש ירא מהחזק ממנו. אלא הציווי הוא על יראת בושת, שהאדם מתבייש מגדולת הבורא, בדוגמת ההתבטלות לפני אדם גדול ונישא.

(כתר שם טוב)

יראה מעצם החטא

על האדם להתיירא מן החטא כשם שהקב"ה כביכול ירא ממנו. כשם שהקב"ה ירא מעצם החטא ולא מן העונש, כך האדם צריך לפחד מעצם החטא ולא מפני שייענש עליו.

(הצמח צדק)

בלי פניות

"אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר: אין לו להקב"ה בעולמו אלא יראת שמים בלבד" (שבת לא,ב). "בלבד" – גם יראת שמים נערכת ונמדת אם היא 'לבד', בלי פניות צדדיות.

(המגיד מדובנה)

התפילין והנס

זה קרה בט"ז בתמוז השנה. משפחת מנדלביץ' התכנסה בהר הזיתים בירושלים, לקראת העלייה על קברו של משה מנדלביץ', אבי המשפחה. נכד אחד נעדר מההתכנסות השנתית - אברהם יצחק קרחמים, בן ה'23, בנו של יוסף מנדלביץ'.

אברהם יצחק, תלמיד ישיבת ההסדר 'כרמי אל', משמש לוחם בשריון. למעשה כבר היה אמור להשתחרר ולחזור לישיבה, אולם מבצע 'צוק איתן' שלח אותו למערכה ברצועת עזה, עם צוות הטנק שלו.

בעוד המשפחה מתכנסת ניגש אחד המשתתפים אל יוסף מנדלביץ' והושיט לו נרתיק קטיפה. יוסף הביט בנרתיק וצמרמורת אחזה בו. לא ייאמן! אלה התפילין האבודות ששבו אליו פתאום!

מחשבותיו נשאו אותו כשלושים וארבע שנים לאחור, לשנת תש"מ. הרבי מליובאוויטש שיגר אז שליח מיוחד אל מאחורי מסך הברזל, כדי לפגוש את היהודים הנתונים בצרה ולסייע להם. בתום ביקורו נפגש השליח בחשאיות עם הרב יצחק קוגן, מפעילי חב"ד במוסקווה, וקיבל ממנו דיווח על הנעשה. "אמסור את התרשמותי לרבי", אמר השליח לקוגן, "ואבקש עבורך ברכה".

קוגן השיב: "אני מבקש שהרבי יברך את יוסף מנדלביץ', אסיר ציון, שנמק בכלא הסובייטי כבר עשר שנים". מנדלביץ' נתפס עם חבריו כשניסה לחטוף מטוס כדי לברוח לארץ ישראל. "הוא שובת רעב כבר חמישים וחמישה ימים", הוסיף קוגן, "בתביעה ששייבו לו את החומש והסידור שהחרימו ממנו. מצבו הבריאותי הידרדר. שהרבי יתפלל למען שחרורו".

כעבור כמה חודשים, באורח פלא, שוחרר מנדלביץ' מכלאו והועלה למטוס לישראל. בדרך עשה המטוס חניית ביניים בווינה, והאסיר המשוחרר הובא בכבוד רב לשגרירות ישראל. "מה תבקש?", שאלו השגריר.

יוסף מנדלביץ' הביט מבעד לחלון. השמש נטתה לשקוע. "תפילין", השיב. "אולי אספיק להניח תפילין".

השגריר הביט באנשיו במבוכה. למי יהיו תפילין לתת לאסיר ציון המשוחרר? לפתע צעד קדימה הרב ישראל זינגר, שהיה מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי. הוא היה

דמעו. הוא מיהר לכרוך את הרצועות על זרועו וראשו.

לאחר עלייתו ארצה השיג תפילין מהודרות, והתפילין שנשלחו אליו במצוות הרבי הונחו בארון. בחלוף הזמן העניק אותן לגיסו, וזה העבירן לבנו - עד שעקבותיהן אבדו. יוסף

נרגש. "מעניין!", קרא, "הייתי אמור לטוס לקבל את פניך, ולפני שיצאתי טלפנתי לרבי מליובאוויטש ושאלתי מה להביא לך. הרבי השיב: תפילין!".

הרב זינגר הוציא מתיקו זוג תפילין והגישן למנדלביץ'. "הנה לך התפילין עליפי בקשת הרבי!". עיניו של יוסף

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

מלכים אומניין

הגמרא (זבחים יטא) מספרת על ר' הונא בר נתן, שפעם אחת עמד לפני איזגדר מלך פרס, ואבנטו היה חגור גבוה מהרגיל. ניגש אליו המלך וסידר את האבנט במקומו הראוי, ואמר לו: "הלא נאמר עליכם 'ממלכת כוהנים וגוי קדוש'". ומסיימת הגמרא, שכאשר בא ר' הונא לפני אמימר וסיפר לו זאת, אמר לו אמימר: "התקיים בך 'והיו מלכים אומניין'".

פסוק זה (בישעיה מט, כג) הוא אחת מנבואות הגאולה: "והיו מלכים אומניין ושרותיהם מניקותיך, אפיים ארץ ישתחוו לך ועפר רגליך ילחכו, וידעת כי אני ה' אשר לא יבושו קונו". הקב"ה מבטיח לעם ישראל שהוא עתיד להיווכח שבסופו של דבר אפילו מלכי אומות העולם יכירו בייחודו של עם ישראל ויראו זכות לסייע לו.

העולם ישתנה

מתן הכבוד לעם ישראל והסיוע מצד אומות העולם מופיע בעוד ועוד נבואות, ויש לו חשיבות רבה בתהליך הגאולה. הדבר חשוב לא רק בגלל עצם התועלת שצומחת לעם ישראל מהסיוע הזה, אלא שהוא גם מעיד על עומק חזירת מושגי הגאולה לתוך גדרו העולם הזה.

עניינה של הגאולה, שמושגיה וערכיה נעשים טבעיים ומוכנים מאליהם. דברים שכיום אנו נזקקים למחשבה ולהתבוננות כדי להשתכנע בנכונותם, יבואו אז בטבעיות מתוך גדרו העולם עצמו. בכך מתבטא השינוי הגדול שיחול בעולם בזמן הגאולה - העולם עצמו, מצד טבעו וגדריו, ישתנה וייעשה כלי לקבלת האמת.

כיום, טבע העולם מנוגד לאמת. הדבר מתבטא אפילו בדברים פשוטים - מלחמה, קנאה, תחרות. כל אלה דברים שמביאים הרס וחורבן, ובהיגיון קר מבין זאת כל אדם. אף-על-פי-כן, בכל שנות קיומו של העולם עסקו בני-האדם במלחמות וביריבויות, בקנאות ובשנאות. זמן קצר אחרי שליקקו את הפצעים ממלחמה אחת, נגררו למלחמה קשה אחרת. הדבר מעיד על השיבוש הפנימי שקיים בעולם, עד שאין בכוחו ללכת בדרך הישר.

כשתבוא הגאולה, יהיו הדברים ברורים ופשוטים. מלחמה, שנאה, קנאה ותחרות - ייראו לכל אדם מופרכות ומוזרות. איש לא יזדקק להסבר ולהתבוננות כדי להכיר בכך. זו תהיה תחושה טבעית, ממש כשם שבימינו אין איש נזקק להסברים כדי להימנע מלקפוץ לאש.

כוהני האנושות

מכאן גם החשיבות שהגויים יכירו במעלתו ובייחודו של עם ישראל וישתוקקו לסייע לו. הגויים מייצגים את טבע העולם, לעומת עם ישראל שמעצם הווייתו הוא עם קדוש. כל עוד מעלתו של עם ישראל ידועה רק לו, המשמעות היא שהדבר לא חדר לתוך גדרו העולם. כאשר אומות העולם עצמן יכירו בייחודו ובתפקידו של עם ישראל, אז יוכח שמושגי הגאולה אכן חדרו לתוך גדרו העולם, עד שהעולם עצמו כבר תופס את הדברים כראוי.

תפקידו של עם ישראל הוא - "ממלכת כוהנים וגוי קדוש". כשם שהכוהנים, בתוך עם ישראל, אינם קיימים לצורך עצמם, אלא הם מקרינים קדושה והעללות רותנית לכל העם, ולכן העם כולו מוקיר אותם ומסייע להם - כך תפקידם של היהודים בתוך כלל האנושות להקרין את ערכי האמונה, האמת והצדק. כל עוד העולם אינו מכיר בכך, הדבר מעיד על שיבוש פנימי. ההכרה בתפקידו של עם ישראל מוכיחה שאכן העולם מתחיל לחשוב במושגים האמיתיים והנכונים.

בזמן הגאולה, כשם שיעלמו המלחמות והשנאות, כך יבין העולם כולו את תפקידו של עם ישראל. וכפי שהנבואה מתארת (ישעיה סא, ה'): "ועמדו זרים ורעו צאנכם, ובני נכר - איכריכם וכורמיכם". ומה נעשה אנחנו? ממשיך הנביא: "ואתם - כוהני ה' יתקראו, משרתי אלוקינו יאמר לכם".

מנדלביץ' לא ידע את נפשו מרוב צער. התפילין האלו היו יקרות לו. הוא השקיע מאמצים רבים בניסיון לאתרו, אך ללא הצלחה.

והנה פתאום שבו התפילין לידיו!

לאחר פרץ השמחה הראשוני הכתה מחשבה בראשו. הלוא לתפילין סגולה להרתיע אויבים, ככתוב "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", ופירשו חז"ל "אלו תפילין שבראש". מן הראוי שהתפילין שנשלחו אליו במצוות הרבי יגיעו אל בנו המצוי עכשיו בחזית.

אולם ביצוע המשימה לא היה קל. הקשר עם אברהם יצחק נותק. מכשיר הטלפון הנייד שלו נלקח ממנו. רק לעיתים רחוקות, כשיצא להתרעננות בשטחי הכינוס, הצליח להתקשר אל הוריו. לא הייתה דרך לתאם עמו את העברת התפילין.

יוסף מנדלביץ' נואש מלהעביר את התפילין לידיו בנו, אך התנחם במאמר חז"ל "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה".

זה היה בראש-חודש מנחם-אב. טנק צב, שעם צוותו נמנה אברהם יצחק מנדלביץ', עסק בפעילות מבצעית ולפתע נשמע פיצוץ עז. אור חזק פרץ לטנק וסימא את עיניו של אברהם יצחק. לאחר מכן נתמלא החלל עשן. רשת הקשר התמלאה קולות. "טנק צב נפגע", דיווחו הלוחמים מהטנקים הסמוכים.

אברהם יצחק איבד את שמיעתו לכמה רגעים מעוצמת הפיצוץ. בעצמו לא ידע מה מצבו ואם נפצע, ומה שלום חבריו. חלפו שניות, אברהם יצחק התעשת ואז שמע את המפקד קורא: "כולם בחיים?". אנחת רווחה גדולה נשמעה כשכל אנשי הצוות השיבו בחיוב. עוד רגע חלף, וצוות הטנק זיהה את מקור ההתקפה - מחבל ששיגר טיל לעבר הטנק. החיילים ירו לעברו וחסלו אותו.

ככל שחלפו הדקות התברר גודל הנס. המחבל החטיא את הטנק במטר אחד בלבד, והטיל התפוצץ מאחוריו. אברהם יצחק לא רצה לחשוב מה היה עלול לקרות לו היה הטיל פוגע בטנק פגיעה ישירה.

כעבור כמה ימים התקיימה בבית הוריו בירושלים סעודת הודיה. אברהם יצחק סיפר לנוכחים על הנס שקרה לו, ואביו השלים את סיפורו וחלק עם הנוכחים את סיפור התפילין ששלח אליו הרבי מליובאוויטש לפני יותר משלושים שנה, ושחזרו לידיו בדיוק בזמן המלחמה, כדי שיוכל להחליט להעניק אותן לבנו אברהם יצחק.

אחרי שבעים שנה: אוצר במחברת

עצמה זומנה לחקירה בניקוד: "במשך שעות ניסו לשכנע אותי לספר להם מה דיבר בעלי בחגים, כשאנשים היו באים להיוועד איתו, וכן על קשרי המכתבים שלו עם חוץ-לארץ".

להט הכתיבה

"מהזיכרונות האלה עולים דמותו הייחודית של רבי לוי-יצחק, גודל קדושתו והיותו גבוה משכמו ומעלה מכל העם", אומר הרב חיים-שאול ברוק, מצוות העורכים של הזיכרונות. "לדוגמה, עברו עליו אחד-עשר יום בלי מים, אך כשקיבל מים העדיף להשתמש בהם לנטילת ידיים במקום להרויית צימאונו.

"או תיאורה של הרבנית כשהביאה לו שתי מחברות, קסת ואבקה להכנת דיו. איו שמחה גרם לו הדבר. ובלשונה: 'הוא נחלץ מיד למלאכת הכתיבה, ביתר מרץ מאשר לאכילת הלחם שהבאתי לו לאחר רעב כה ארוך וכבד'. הזיכרונות גם מלמדים על התמסרותה של הרבנית אל בעלה הדגול, במידה שאינה ניתנת לחיזור".

"קדוש וטהור"

כאמור, זיכרונות הרבנית שפכו אור גם על חייו של הרבי. "קיבלנו כאן תיאור אותנטי של בר המצווה שלו, פרטים מימי הילדות, סיפורים על כיבוד אם ועוד", אומר הרב ברוק. "הרבנית מתארת את עבודתו הקשה של הרבי ואת

הרחק מביתו ומקהילתו נסתלק לפני שבעים שנה, בכ' במנחם-אב תש"ד, רבי לוי-יצחק שניאורסון, רבה של יקטרינוסלב (כיום דנייפרופטרובסק) שבאוקראינה, ואביו של הרבי מליובאוויטש. הוא היה אז בן שישים ושש שנים, אך גופו לא עמד בייסורים ובתלאות שהיו מנת חלקו, לאחר שנאסר והוגלה לקזחסטן בידי השלטון הקומוניסטי.

לפני שלוש שנים נחשפה מחברת, כתובה בכתב ידה של רעייתו, הרבנית חנה, ופתחה צוהר לחייו של בעלה. המחברת כתובה יידיש, והיא מגוללת את האירועים הקשורים בחייו של לוי-יצחק, לצד גילויים על ילדותו של הבן הגדול - הרבי.

ניסיונות הפחדה

"לא סופרת אני ולא בת סופר, וחפצי הוא רק לרשום מעט זיכרונות מבעלי ז"ל, מהשנים האחרונות לחייו", כתבה הרבנית בפתח המחברת. "אני מסופקת אם אוכל להגשים זאת, משני טעמים: פשוט איני יודעת אם אוכל להביע בכתב את כל הזכור לי; ואיני יודעת אם תהיה לי מנוחת הנפש הנדרשת למלאכה שכזו".

במחברת מתארת הרבנית את התלאות שעברו על בעלה בכלא, לאחר שנעצר על פעילותו למען קיום היהדות. "הושיבוהו עם הפושעים הגדולים ביותר", מספרת הרבנית ומתארת חיפושים שנעשו בביתה כדי "להרבות עוד יותר בחומרת חטאיו של בעלי". בין השאר היא מספרת כי היא

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

אמינות ההבטחה

שאלה: אדם האומר לחברו 'אתן לך מתנה' או 'אלווה לך הלוואה', האם זו התחייבות?

תשובה: כשאדם מבטיח דבר לחברו, צריך לומר זאת בדעת גמורה, ולא יהיה בדעתו לשנות זאת אחר-כך, שנאמר (ויקרא יט,לו) "והיה צדק יהיה לכם", ופירושו חז"ל: "שיהיה 'הן' שלך צדק".

אדם שהבטיח לחברו לעשות לו טובה כלשהי, ויש בידו לעשותה, ישתדל לעמוד בדיבורו (וירא שמים יקיים זאת אפילו אם רק גמר בליבו לעשות כן). כמובן מי שהבטיח לחברו מתנה ולא נתן לו "הרי זה ממחוסרי אמנה". זאת רק במתנה מועטת (לפי עושרו של המבטיח ולפי העניין), שהרי סמכה דעתו של המקבל כשהבטיחו בכך, אבל במתנה מרובה אין בו חסרון אמנה, שהרי המקבל לא האמין שיתן לו כל עוד לא עשו קניין המועיל.

רבי לוי-יצחק על רקע מחברת הזיכרונות

העובדה שעליאף כל זאת הוא מקפיד על ביקור יומי אצלה, והיא מתבטאת שזה כל חייה ומיד לאחר שהוא יוצא היא כבר מצפה בכיליון עיניים לביקור הבא.

"או המילים שהיא כותבת: 'הוא אדם גדול באמת, בעל נשמה טהורה. הוא עושה למעני רבות, ובעיניי זוהי זכות שאני זוכה לה לאחר הצרות שעברו עליי'. וכך היא כותבת על ההתוועדויות של הרבי: 'התענוג הגדול ביותר בעבורי הוא לשמוע ולראות כיצד בני מתוועד. לעונג הוא לי לשמוע את קולו, והתוכן מעניין אותי מאוד'".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יש מה לספר!

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

